

Tilannekatsaus/KAINUUN SOTE- JA MAAKUNTAUUDISTUKSEN ESIVALMISTELU 1.9.16-

1) Johdanto

Mistä sote- ja maakuntaudistuksessa on kyse?

Vuoden 2019 alusta 18:lle maakunnalle siirtyy 215.000 henki löytyvuotta yli 400 organisaatiosta. Maakuntien vastuulle tulee 25 merkittävää tehtäväkokonaisuutta ”kulttuurista meriensuojeluun”. Kainuussa muutoksen piirissä on yli 3.800 fuusioituvista kuudesta organisaatioista uuteen maakuntaan siirtyvää työntekijää ja noin 400 miljoonan euron taloudellinen volyyymi. Samalla perustetaan maakuntaitsehallintoon pohjautuva konserniorganisaatio. Se muodostuu valtuustosta, hallituksesta, tarkastuslautakunnasta sekä harkitussa määrin muista toimielimistä ja monialaisesta maakuntavirastosta eri yksiköineen. Maakuntia johtavat tammikuussa 2018 pidettävien vaalien perusteella valittavat maakuntavaltuustot. Luottamushenkilöt ja viranhaltijoita johtava maakuntajohtaja vastaavat maakunnan palvelujen järjestämistehtävistä, aluekehittämisestä, rahoituksesta ja seurannasta.

Uuden organisaation rakentamisella on maakuntamuutoksen isossa kuvassa kuitenkin vain välinearvo. Kainuussa uudistuksen keskeisenä tavoitteena on luoda asukas- ja asiakasnäkökulmista edellytykset sujuvasti palvelevalle ja elinvoimaa edistävälle uudelle maakunnalle. Julkisen sektorin kestävyysvajeen supistaminen vaatii samalla valtionrahoitteisiksi muuttuvilta maakunnilta lisää toiminta- ja kustannustehokkuutta.

Valtakunnallisesti sote- ja maakuntaudistukselle asetetut **yleiset tavoitteet ja pääasialliset keinot** ovat seuraavat:

Postiosoite:
Kainuun liitto,
Kauppakatu 1
87100 Kajaani

Laskutusosoite:
Kainuun liitto,
Ostolaskut
PL 401
87070 Kainuu

Sähköposti:
etunimi.sukunimi@kainuu.fi

Y-tunnus
2496992-4

Pankki:
Iban:
FI17 8119 9710 0090 04
BIC: DABAFIHH
OVT-tunnus:
003724969924

Internet
www.kainuu.fi

Monialaisten maakuntien tuleva tehtäväkenttä

Sipilän hallituksen sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämistä ja maakuntahallintoa koskevasta sote- ja maakuntaudistuksesta on valmisteltu syksyn 2016 ja kevään 2017 aikana mittava määrä lakiluonnoksia lausunto- ja eduskuntakäsittelyä varten. Uusi lainsäädäntö tulee siirtämään maakunnille sote-palvelut, maakuntien liittojen palvelut, pääosan ELY-keskusten ja TE-toimistojen palveluista, maaseutuhallinnon palvelut ja lomituspalvelut sekä ympäristöterveydenhuollon, pelastustoimen ja ensihoidon.

Maakuntalain 6 § mukaiset maakunnan tehtävät "KULTTUURISTA MERIENSUOJELUUN"

Maakunta hoitaa sille lailla säädettyjä tehtäviä seuraavilla tehtäväaloilla:

- 1) sosiaali- ja terveydenhuolto;
- 2) hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistämisen ja ehkäisevän päihdetyön asiantuntijatuiki kunnille ja ehkäisevät palvelut;
- 3) alueellinen alkoholihallinto;
- 4) pelastustoimi;
- 5) terveydensuojelu, tupakkavalvonta, elintarvikkeiden ja eläinten terveyden ja hyvinvoinnin valvonta ja eläinlääkäripalvelut;
- 6) maatalous ja maaseudun kehittäminen;
- 7) maataloustuotteiden markkinajärjestelyt, maatalouden tuotantopanosten turvallisuus, laatu ja käyttö sekä kasvinterveysten valvonta;
- 8) kalatalous ja vesitalous;
- 9) aluekehittämisviranomaisen tehtävät, alueen, sen elinkeinoelämän ja innovaatioympäristöjen kehittäminen ja rahoittaminen, näihin liittyvä koulutus ja osaamisen kehittäminen, kulttuurin edistäminen, yritys-, työ- ja elinkeinopalvelujen järjestäminen sekä kotoutumisen edistäminen;
- 10) alueellisen lyhyen, pitkän ja keskipitkän aikavälin koulutustarpeiden ennakointi ja alueellisten koulutustarvoitteiden valmistelu;
- 11) maakunnan suunnittelu ja maakuntakaavoitus;
- 12) kuntien alueiden käyttöön suunnittelun ja rakennustoimen järjestämisen edistäminen;
- 13) luonnon monimuotoisuuden suojelun edistäminen ja kulttuuriympäristön hoito;
- 14) liikennejärjestelmän toimivuus, liikenneturvallisuus, tie- ja liikenneolot, alueellinen tienpito, maankäytön yhteistyö sekä toimintaympäristöä koskevien tietojen tuottaminen valta-kunnalliseen liikennejärjestelmäsuunnitteluun;
- 15) vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyyn liittyvät valvontatehtävät;
- 16) alueellisen liikuntaneuvoston asettaminen yhteistyössä muiden maakuntien kanssa sekä liikunnan edistäminen maakunnassa alueellisen liikuntaneuvoston toiminnan kautta sekä ulkoilureittitehtävät;
- 17) maakunnallisen identiteetin edistäminen alueella yhteistyössä alueen muiden toimijoiden kanssa;
- 18) kulttuurista koskevien suunnitelmien ja kehittämistoimenpiteiden yhteensovittaminen osana maakuntastrategian ja -ohjelman sekä maakuntakaavoituksen toteuttamista;
- 19) vesihuollon edistäminen ja suunnittelu, vesivarojen käyttöön ja hoitoon sekä tulvariskien hallintaan tehtävät, alueelliset luonnonvaratehtävät ja huolehtiminen ympäristö-, vesihuolto- ja vesistöiden toteuttamisesta;
- 20) vesien ja merensuojelu, vesien ja merenhoidon järjestäminen ja toteuttaminen sekä merialuesuunnittelu;
- 21) ympäristötiedon tuottaminen ja ympäristötietouden parantaminen;
- 22) maakunnan varautuminen ja alueellisen varautumisen yhteensovittaminen;
- 23) maatalousyrittäjien ja turkistuottajien lomituspalvelujen järjestäminen sekä poronhoitajien sijaissavun kustannusten korvaaminen;
- 24) alueelliset romaniasialain neuvottelukuntia ja romaniasioita koskevat tehtävät;
- 25) yhteispalveluiden alueellinen järjestäminen ja kehittäminen;

+ yks. tie-, liikennepalvelu-, saaristoliiikenne-, rak. valv. ja ymp. toimi, kv. ja sop. perustellut tehtävät

Kainuu

12.5.2017

Postiosoite:
Kainuun liitto,
Kauppakatu 1
87100 Kajaani

Laskutusosoite:
Kainuun liitto,
Ostolaskut
PL 401
87070 Kainuu

Sähköposti:
etunimi.sukunimi@kainuu.fi

Y-tunnus
2496992-4

Pankki:
Iban:
FI17 8119 9710 0090 04
BIC: DABAFIHH
OVT-tunnus:
003724969924

Internet
www.kainuu.fi

Mikä muuttuu kansalaisen kannalta?

Uudistuksen tavoitteena on turvata rahoituksen niukentumisesta huolimatta kansalaisten arjen sujuvuuden kannalta välttämättömät lähipalvelut mahdollisimman toimivina. Palvelutuotannossa siirrytään aiempaa enemmän monituottajuuteen. Julkisten toimijoiden ohella myös yksityiset organisaatiot saavat asiakkaiden valintojen perusteella lisää vastuuta palvelutuotannossa.

Palveluiden tuottamisessa hyödynnetään jatkossa laajemmin myös kumppanuuksia, monikanavaisuutta ja sähköistämistä. Yritystoimintaa edistävät palvelut kootaan suuremmiksi kokonaisuuksiksi. Tarkoituksena on rakentaa yrittäjille yksilöllinen kokonaispalvelu, joka tehostaa voimavarojen (asiantuntija- ja rahoituspalvelut) käyttöä yritystoiminnan kehittymiseksi.

Postiosoite:
Kainuun liitto,
Kauppakatu 1
87100 Kajaani

Laskutusosoite:
Kainuun liitto,
Ostolaskut
PL 401
87070 Kainuu

Sähköposti:
etunimi.sukunimi@kainuu.fi

Y-tunnus
2496992-4

Pankki:
Iban:
FI17 8119 9710 0090 04
BIC: DABAFIHH
OVT-tunnus:
003724969924

Internet
www.kainuu.fi

2) Muutosvisio

Muutosvisio ilmaisee uuden maakunnan valmistelulla tavoitellun ja tahdotun tulevaisuudentilan.

Alustava muutosvisio Kainuun maakunnalle

Kainuu

"KAINUTLAATUISEN PALVELEVA JA ELINVOIMAINEN EDELLÄKÄVIJÄMAAKUNTA"

= oma-aloitteinen yhteisvastuu uuden Kainuun maakunnan tulevaisuudesta

- > kärkinä palveluiden ja elinvoiman kehittäminen
 - < hallintokokeilun (2005-2012) pohjalta nousseen edelläkävijyyden päämäärätietoinen uudistaminen kainuulaisten parhaaksi
- Muutosvisio edellyttää, että Kainuu ottaa ripeästi ja yhteistyösuuntautuneesti omalle vastuulleen muutokseen sisältyvän päätös- ja kehittämisvallan.
- Kainuun maakuntaohjelmassa todetaan Kainuun olevan maakuntana kainutlaatuinen.
 - Kainut merkitsee joukkoa johtavan edessäkulkijan ja tienraivaajan käyttämää sauvaa.
 - Raivaajajenkeä eli rohkeaa edelläkävijyyttä tarvitaan jälleen, jotta sote- ja maakuntaudistuksen avaamat mahdollisuudet toteutuvat Kainuun erityispiirteiden ja kainuulaisten tarpeiden mukaisesti.
 - Esivalmistelulla rakennetaan maakunnan kokonaisedun huomioivaa perustaa muutosvision saavuttamiselle.

Postiosoite:
Kainuun liitto,
Kauppakatu 1
87100 Kajaani

Laskutusosoite:
Kainuun liitto,
Ostolaskut
PL 401
87070 Kainuu

Sähköposti:
etunimi.sukunimi@kainuu.fi

Y-tunnus
2496992-4

Pankki:
Iban:
FI17 8119 9710 0090 04
BIC: DABAFIHH
OVT-tunnus:
003724969924

Internet
www.kainuu.fi

MUUTOSVISION VAIKUTUS ESIVALMISTELUUN

UUDISTUKSEN YDINKYSYMYKS:

*"Kuinka organisaatioiden, tehtävien, palvelujen ja henkilöstön koonti
sekä*

*uuden kehittämisen valmistellaan niin, että muodostuva maakunta
parantaa Kainuun asukkaiden näkökulmasta palvelujen sujuvuutta ja
alueen elinvoimaa?"*

>>>> esivalmisteluvaiheessa luodaan perustaa ja edellytyksiä

uuden Kainuun maakunnan

palvelujen sujuvuudelle ja elinvoimalle

27.4.2017

Visio korostaa valmistelun suuntaamista asukkaiden palveluihin ja maakunnan elinvoiman kehittämiseen vaikuttavalla ja uutta luovalla tavalla kainuulaisten erityispiirteiden pohjalta. Uusia toimintatapoja edellytetään otettavan aktiivisesti käyttöön.

3) Tavoitteet

Ohjausryhmän 10.10.16 hyväksymän projektisuunnitelman mukaan Kainuun sote- ja maakuntaudistuksen esivalmistelun **tavoitteena** on

- 1) tuottaa uudistuksen väliaikaisen valmistelutoimielimen, valtion ja muiden sidosryhmien käyttöön riittävän yksityiskohtaiset kuvaukset uuteen maakuntaan siirtyvien tehtävien nykytilanteesta
- 2) varmistaa uudistuksen osallistava suunnittelu sekä mukana olevien organisaatioiden, sidosryhmien ja henkilöstön välinen riittävä vuorovaikutus
- 3) asiakaspalvelutarpeet ja tehtävien tehokkuusvaateet huomioiva muutosprosessi

Projektisuunnitelman mukaan esivalmistelun tuloksena ovat riittävät kuvaukset ja toimenpide-esitykset seuraavista **tehtävistä** 30.6.2017 mennessä:

A) Järjestäytyä valmisteluprosessina, luoda sille yhtenäiset käytännöt ja laatia toimeksiannot työryhmille ohjaus- ja valmisteluryhmän ohjeistukseen perustuen.

Postiosoite:
Kainuun liitto,
Kauppakatu 1
87100 Kajaani

Laskutusosoite:
Kainuun liitto,
Ostolaskut
PL 401
87070 Kainuu

Sähköposti:
etunimi.sukunimi@kainuu.fi

Y-tunnus
2496992-4

Pankki:
Iban:
FI17 8119 9710 0090 04
BIC: DABAFIHH
OVT-tunnus:
003724969924

Internet
www.kainuu.fi

B) Kartoittaa uuteen maakuntahallintoon siirtyvien tehtävien ja toimintojen nykytilanne, luoda näkemys tehtävistä ja toimintamalleista uudessa maakunnassa sekä yhteen sovittaa soten ja muun maakuntaudistuksen kokonaisuutta ja tehtäviä.

C) Tuottaa tarvittavat toimenpide-esitykset Kainuun kannalta tarkennettuna seuraavista osa-alueista:

- maakuntahallinnolle siirtyvät tehtävät
- kuntien tuottamat ja saamat tukipalvelut
- tehtävien organisointi ja johtamisrakenne
- keskeiset toimintaprosessit
- käytössä olevat henkilöstöresurssit htv-tasolla
- henkilöstön mahdolliset koulutustarpeet
- palvelujen asiakkaat ja sidosryhmät
- tehtäviin käytettävissä olevat määrärahat
- käytössä olevat ICT-ratkaisut
- käytössä olevat toimipaikat ja toimitilat
- keskeiset yhteistyösuhteet ja yhdyspinnat
- voimassa olevat sopimukset
- käytössä oleva irtain ja kiinteä omaisuus

Toimenpide-esitysten valmistelussa huomioidaan päällekkäisyyksien välttämiseksi valtakunnalliset linjaukset ja esivalmistelun selvitysluonteisuus.

E) Tuottaa selvitykset:

- asiakkaiden ja sidosryhmien odotuksista koskien tulevan maakunnan toimintamallia, tehtäviä ja palveluita
- muut ohjaus- tai valmisteluryhmän mahdollisesti päättämät selvitykset

F) Tukea uudistuksen toteuttamista ajantasaisen muutosviestinnän avulla:

- o esivalmistelun muutosviestinnän suunnittelu (viestintäsuunnitelma), joka perustuu muutosprosessille asetettuun visioon
- o muutosvalmistelun viestintää koordinoivan viestintäryhmän perustaminen.
- o uudistusta ja hankkeen tuotoksia esittelevän kotisivuston luominen ja päivittäminen sekä informointi sosiaalista mediaa käyttämällä
- o medialle ja sidosryhmille kohdistuva muutosviestintä

Mittarit:

- Toimenpide-esitysten valmisteluaste väliaikaishallintovaiheen pohjaksi
- Kohderyhmäpalaute muutosviestinnästä
- Palaute osallistamisen ja vuorovaikutuksen kattavuudesta
- Arvioinnit muutosprosessin ohjautumisesta

Tavoitteita toteuttavat linjaukset ja keinot

Esivalmistelun tavoitteiden saavuttamiseksi huomioitavia, kattavasti käytännön valmistelua ohjaavia linjauksia ja keinoja ovat:

- Demokratian näkökulmasta uudistuksen poliittisen ohjauksen ja laajan osallistumisen varmistaminen
- Asiakaspalvelujen sujuva saatavuus sekä organisaatioiden tehtävien tehokas järjestäminen maakunnan kokonaisedun kannalta
- Viestinnän aktiivisuus, avoimuus ja yhdenmukaisuus muutoksen ja valmistelun sidosryhmille (sidosryhmien informointi ja mukanaolo valmistelutyössä, yhteinen portaali sote-uudistuksen kanssa, yhteinen työryhmävalmistelun palvelualusta)
- Sote- ja maakuntavalmistelutyön yhteensovitus
- Kuntien osallistaminen sekä uuden maakunnan ja kuntien yhteyden ja yhteistyön rakentaminen
- Organisaatioiden hyvien käytäntöjen huomiointi sekä palveluiden ja toimintatapojen sähköistäminen (=digitalisaatio)
- Järjestämisen ja tuottamisen roolien selkeyttäminen palvelukokonaisuuksissa
- Toiminnallisuuden ja edustuksellisuuden yhteensovittaminen sekä yhteiset menettelyt

työryhmävalmistelussa

- Valtion tehtäväsiirtojen ja –järjestelyjen vaikutusten aktiivinen huomiointi maakunnan toimintojen valmistelussa

4) Organisoituminen

Sote- ja maakuntaudistuksen toimeenpano jakautuu neljään vaiheeseen:

- 1) Esivalmisteluvaihe kestää sote-järjestämislain ja maakuntalain voimaantuloon eli 1.7.2017 saakka. Esivalmistelussa luodaan edellytyksiä tehtävien ja omaisuuden siirtämiselle uusille maakunnille sekä niiden toiminnan käynnistämiseksi. Todennäköistä on lainsäädäntöä koskevan päätöksenteon viivästyttyä on varauduttava esivalmisteluvaiheen jatkumiseen näillä näkymin 30.9.17 saakka.
- 2) Maakunnan toimintaa valmisteleva väliaikaishallinto (väliaikainen valmistelutoimielin ajalla 1.7.2017 – 1.3.2018). Väliaikaishallintovaihe käynnistyy todennäköisesti 1.10.17 lukien.
- 3) Maakunnan käynnistymisvaihe (ajalla 1.3.2018 – 31.12.2018) ja
- 4) Uuden maakunnan ensimmäinen varsinainen toimintakausi (1.1.2019 alkaen).

Valtionvarainministeriö antoi kirjeellään 26.5.2016 sote- ja maakuntaudistuksen esivalmistelun kokoonkutsumisen maakuntien liittojen tehtäväksi. Esivalmistelun toteuttamisen katsottiin edellyttävän hyvää yhteistyötä maakunnan liiton, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen, työ- ja elinkeinotoimiston, sote-kuntayhtymän ja sote-valmisteluprosessin, pelastuslaitoksen, aluehallintoviraston, kuntien, henkilöstöjärjestöjen ja yhdistyssektorin edustajien kesken.

Kainuun maakunnan viranomais- ja muut tahot pitivät 20.6.2016 aloituskokouksen sote- ja maakuntaudistuksen valmistelusta. Aloituskokouksessa asetetun valmisteluryhmän tehtäväksi annettiin laatia ehdotus esivalmistelun organisoinnista ohjausryhmän päätöksentekoa varten.

Organisaatiot nimesivät valmisteluryhmän jäseniksi seuraavat henkilöt:

- o *maakuntajohtaja Pentti Malinen puheenjohtaja*
- o *kuntayhtymän johtaja Maire Ahopelto I vpj.*
- o *ylivohtaja Kari Pääkkönen II vpj.,
vs. ylivohtaja Jaana Korhonen 27.3.17 lukien*
- o *johtaja Tiina Veijola*
- o *ylivohtaja Matti Räinen (Pohjois-Pohjanmaan ELY)*
- o *johtaja Margit Pääntalo (Pohjois-Suomen AVI)*
- o *pelastusjohtaja Anssi Parviainen*
- o *kaupunginjohtaja Jari Tolonen*
- o *kunnanjohtaja Mika Kilpeläinen*
- o *kunnanjohtaja Esko Rautiainen*

Maakunnallisten avainorganisaatioiden ja kuntien edustajista koostuva valmisteluryhmä on toiminut uudistuksen valmistelussa, yhteensovittamisessa ja toimeenpanossa keskeisenä toimielimenä vastataten päätösehdotusten valmistelusta ohjausryhmälle.

Uudistuksen ylimpänä päättävänä toimielimenä toimiva ja eri sidosryhmien valitsemista edustajista koostuva ohjausryhmä ohjeisti kokouksessaan 9.8.16 työryhmien täyttämistä siten, että nimeämispyyntöjä työryhmiin piti käyttää uudelleen esivalmistelussa mukana olevilla tahoilla ja avata työryhmien tehtävääntoa tarkemmin. Samalla ohjausryhmän kokoukset päätettiin pitää julkisina. Muutosjohtajan toimi täytettiin 1.9.16 lukien valitsemalla siihen FM Harri Mattila. Ohjausryhmän kokouksessa 10.10.16 valittiin ohjausryhmälle neljä varapuheenjohtajaa ja sihteeri. Sote- ja maakuntaudistuksen esivalmistelun projektisuunnitelma ja viestintäsuunnitelma hyväksyttiin. Työryhmien rakenne ja tehtävät vahvistettiin. Kokoonpanoa edellytettiin tiivistettäväksi niin, että työryhmien jäsenmäärä voi olla enintään 12 henkilöä. Yksi ja sama henkilö sai olla jäsenenä vain yhdessä työryhmässä.

Demokratiaudistuksen näkökulmasta katsottiin välttämättömäksi kytkeä riittävä luottamushenkilöedustus esivalmisteluun. Viiden suunnitellun työryhmän puheenjohtajiksi nimettiin puolueiden valitsemat luottamushenkilöt. Asiantijatyöryhmänä toimiva ja ammattiviestijöistä koostuva viestintäryhmä muodosti tähän poikkeuksen. Kuntasektorin edustus työryhmiin saattoi kattaa sekä virka- että luottamushenkilöitä. Työryhmät voivat lisäksi kutsua kuultaviksi sopiviksi katsomiaan asiantuntijoita.

Kussakin varsinaisessa työryhmässä sai olla kaksi henkilöstöjärjestöjen edustajaa + varajäsenet. Lisäksi päätettiin perustaa henkilöstöasioiden toimialarajat ylittävä yhteistoimintaelin ja Yhteiset palvelut -työryhmään henkilöstöasioihin keskittyvä alatyöryhmä, joissa molemmissa ovat edustettuina kaikki seitsemän henkilöstöjärjestöä.

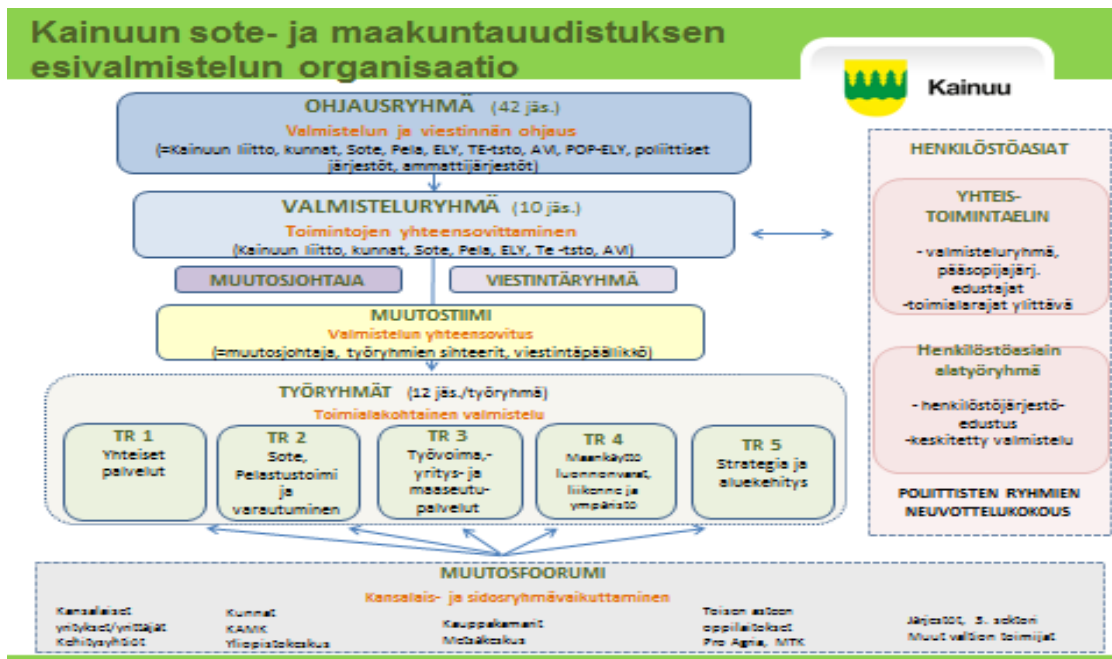
Kaikille työryhmien jäsenille nimettiin myös henkilökohtaiset varajäsenet. Työryhmien varapuheenjohtajat valittiin työryhmien toimesta niiden jäsenten keskuudesta. Sihteerit nimesi valmisteluryhmä ao. vastuorganisaation ehdotuksesta. Valmisteluryhmä nimesi myös työryhmien esityksestä alatyöryhmät eriytyneempien toimintojen valmistelua varten.

Jäsen ehdotukset perustuivat neuvottelukierrokseen, jonka yhteydessä muutoksen

eri sidosryhmien kanssa pyrittiin yhteensovittamaan työryhmien edustuksellisuus ja toiminnallisuus. Poliittisten puolueiden, kuntien ja henkilöstöjärjestöjen kanssa käytiin erilliset neuvottelut. Ohjausryhmä päätti myös muutosfoorumin perustamisesta osana projektisuunnitelman hyväksymistä. Laajan järjestö- ja yhdistyskentän vuorovaikutus sekä kansalais- ja sidosryhmävaikuttaminen päätettiin organisoida muutosfoorumin avulla. Foorumin oli määrä samalla tukea esivalmistelun lisäksi myös uuden maakuntastrategian valmistelua.

Monivaiheisten yhteensovittusten ja tarkennusten jälkeen Kainuun sote- ja maakuntaudistuksen projektiorganisaatio vahvistui esivalmistelun työryhmien tarkkaan kiintiöidyn kokoonpanon valmisteluryhmän kokouksessa 24.10.16. Näin varsinainen työryhmätyöskentely pääsi käytännössä laajalla rintamalla käynnistymään marraskuun alussa. Ohjausryhmä, valmisteluryhmä ja viestintäryhmä olivat kuitenkin luoneet edellytyksiä sekä organisoineet ja tukeneet esivalmistelua elokuusta 2016 lähtien.

Kokonaiskuva uudistuksen **esivalmisteluorganisaatiosta** muodostui seuraavaksi:

Esivalmisteluvaiheen tukemiseksi perustettiin myös seuraavat alatyöryhmät: henkilöstöasiat, ICT , yhtiöittäminen, arkisto- ja asianhallintaryhmä, pelastustoimi, ensihoito ja varautuminen, soten organisointi (organisaation uudistaminen, johto- ja hallintosääntöjen sekä toimivallan delegoinnin

perusteiden tarkistaminen, Kainuun uuden sairaalan uusien toimintamallien vaikutus, Pohjois-Suomen yhteistyöasiat, maakunnan järjestämistehtävä). Työryhmien jäsenten valmistelutyötä on voitu tukea asiantuntijayhteistyöllä sekä alatyöryhmäedustuksilla. Hallinnon ja talouden vastuualueille on myös perustettu eri organisaatioiden ao. vastuuviranhaltijoista koostuvat asiantuntijaryhmät.

Työryhmävalmistelua yhteensovittava muutostiimi koostui ohjausryhmän ja työryhmien sihteereistä sekä viestintäpäälliköstä ja puheenjohtajana toimivasta muutosjohtajasta. Muutosprosessin yleisestä johtamisesta vastaava muutosjohtaja toimi myös toimintoja koordinoivan ja työryhmävalmistelua ohjaavan valmisteluryhmän esittelijänä ja sihteerinä sekä huolehti maakuntaudistusta koskevan informaation tuottamisesta ja esittelystä eri sidosryhmille mm. kuntakierroksin ja organisaatiokäynnein sekä osallistuen muutosviestintään mm. viestintäryhmän jäsenenä. Tapaamisissa on käyty läpi eri organisaatioiden lähtökohtia, odotuksia ja tavoitteita käynnistyvän muutosprosessin valmistelun suhteen.

Poliittisten ryhmien neuvottelukokous koostui Kainuun poliittisten piirijärjestöjen nimeämistä edustajista. Neuvottelukokous evästi ja linjasi esivalmistelun etenemistä päätöksentekijöiden ja maakuntaitsehallinnon näkökulmasta. Samaa tehtävää toteutti myös ohjausryhmän puheenjohtajiston neuvottelukokous.

Esivalmistelun työryhmät ovat olleet tehtäväjaoiltaan ja vastuuhenkilöiltään seuraavat:

1) YHTEISET PALVELUT

(pj. Toivo Sistonen/KOK, sihteeri Ville Turunen/ sote)

- henkilöstö-, talous-, tietohallinto- ja kiinteistöasiat

2) SOSIAALI- JA TERVEYSTOIMI, PELASTUSTOIMI, ENSIHOITO JA VARAUTUMINEN

(pj. Aki Räisänen/VAS, sihteeri Matti Heikkinen/ sote)

3) TYÖVOIMA-, YRITYS- JA MAASEUTUPALVELUT

(pj. Raimo Piirainen/SDP, sihteeri Maija Granqvist/TE-toimisto)

-maakunnan liitolta, ELY-keskuksesta ja TE-toimistosta siirtyvien tehtävien ohella kunnista ja aluehallintovirastosta siirtyvät maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan velvoitteet sekä ympäristöterveydenhuolto ja alueellinen alkoholihallinto

4) MAANKÄYTTÖ, LUONNONVARAT, LIIKENNE JA YMPÄRISTÖ

(pj. Antti Komulainen/PS, sihteeri Jari K. Pesonen/ Ely-keskus)

-sisältää maakunnan liitosta, ELY-keskuksesta sekä mahdollisesti kunnista siirtyvät velvoitteet

5) STRATEGIA JA ALUEKEHITYS

(pj. Marisanna Jarva ja Harri Peltola 3.4.17 lukien /KESK, sihteeri Heimo Keränen ja Paula Karppinen 1.5.17 lukien/ Kainuun liitto)

- sisältää maakuntastrategian, -ohjelman sekä toiminnallis-taloudellisen suunnittelun

6) VIESTINTÄRYHMÄ

(pj. viestintäpäällikkö Eeva Mäntymäki, sihteeri Arja A. Korhonen/ Kainuun sote+ liitto)

-uudistuksen muutosviestinnän suunnittelu ja ohjaus

MUUTOSFOORUMI

Muutosfoorumin tarkoitus

- Maakuntavaltuutetun sekä asukkaan/asiakkaan näkökulmat ja **kansalaisyhteiskunnan tuen merkitys** on pidettävä kirkkaana mielessä, jotta eri sidosryhmien vaikuttamiselle sekä Kainuun uuden maakunnan yhteisyydelle ja toimivuudelle luodaan todelliset edellytykset.
- Tästä päämäärästä käsin muutosfoorumin avulla **tuetaan** Kainuun sote- ja maakuntaudistuksen **esivalmistelua** ja uuden **maakuntastrategian** laadintaa.
- Muutosfoorumi toimii kansalais-, yhdistys-, yritys- ja muuhun sidosryhmävaikuttamiseen keskittyvänä **keskustelu- ja työskentelyareenana**. Tavoitteena on rakentaa foorumista pysyvä osallistamisen ja vuorovaikutuksen kanava.
- Foorumiin voivat osallistua **kaikki kiinnostuneet** henkilöt organisaatiotaustastaan riippumatta. Foorumi muodostuu jokaisessa kunnassa järjestettävästä **muutosinfosta, työpajoista ja sähköisen palvelun** hyödyntämisestä.

Kainuun sote+udistus / HII

Valmisteluryhmä hyväksyi 17.11.16 kansalais- ja sidosryhmävaikuttamiseen keskittyvän, keskustelu- ja työskentelyareenana toimivan muutosfoorumin työskentelytavat ja 6.2.17 sen toimeenpanosuunnitelman. Foorumi on avoin kaikille esivalmistelusta ja maakunnan kehittämisestä kiinnostuneille organisaatiotaustasta riippumatta. Muutosfoorumi yhdistää työskentelyssään digitaalisuutta ja työpajatoimintaa sekä välittää vaikutteita työryhmävalmisteluun ja tukee uuden maakuntastrategian ja toimintamallien valmistelua.

Postiosoite:
Kainuun liitto,
Kauppakatu 1
87100 Kajaani

Laskutusosoite:
Kainuun liitto,
Ostolaskut
PL 401
87070 Kainuu

Sähköposti:
etunimi.sukunimi@kainuu.fi

Y-tunnus
2496992-4

Pankki:
Iban:
FI17 8119 9710 0090 04
BIC: DABAFIHH
OVT-tunnus:
003724969924

Internet
www.kainuu.fi

Kainuulaisten digitaaliseen kuulemiseen on käytetty valtakunnallista Otakantaa.fi –palvelua.

Muutosfoorumia on valmisteltu asiantuntijaksi valitun Kainuun sote-kuntayhtymän erikoissuunnittelija, terveystieteiden maisteri Saara Pikkaraisen toimesta. Valmistelussa on tehty yhteistyötä viestintäryhmän kanssa. Myös kunnat sekä paikallis- ja maakuntamedia ovat olleet keskeisiä yhteistyötahoja. Muutosinfoissa on kerrottu päivänkohtainen tieto uudistuksen valmistelusta, ja työpajoissa mietitty vastauksia kansalaisten kannalta tärkeisiin kysymyksiin. Tilaisuuksiin on osallistunut työryhmien puheenjohtajia ja sihteereitä. Infotilaisuuksissa on ollut mukana eri alojen asiantuntijoita ja järjestöjen edustajia. Yhtenä teemana tilaisuuksissa on ollut ikäihmisten asumisen laaja-alainen kehittäminen yhteistyössä eri toimijoiden kanssa. Mukana tilaisuuksissa on ollut myös lapsi- ja perhepalveluiden muutosohjelman (LAPE) muutosagentti.

Muutosfoorumityöskentelystä on tarkoitus kehittää kokeiluvaiheen jälkeen uudelle maakunnalle pysyvä toimintamalli.

Foorumin työskentely on toteutunut seuraavasti:

Muutosfoorumikokonaisuuteen sisältyvät muutosinfot kunnissa

pv.	klo	kunta	paikka	osoite
keskiviikko	22.3.	klo 17-20	Suomussalmi Kianta -opisto, Alvari-Sali	Kauppakatu 20, B-porras 2. kerros
keskiviikko	29.3.	klo 17-20	Ristijärvi Kylätalo Pyrylä	Verkkotie 11
tiistai	4.4.	klo 17-20	Paltamo Korpitien koulu	Lampitie 2
tiistai	25.4.	klo 17-20	Puolanka Puolankajärven koulu, auditorio	Koulukatu 2
keskiviikko	3.5.	klo 17-20	Sotkamo kunnanvirasto, valtuustosali	Markkinatie 1
keskiviikko	10.5.	klo 17-20	Kajaani Kajaanin kaupungin kirjasto, Kalevala -sali	Seminaarinkatu 15
keskiviikko	17.5.	klo 17-20	Kuhmo Kuhmo -talo	Koulukatu 1
torstai	18.5.	klo 17-20	Hyrnsalmi kunnanvirasto, valtuustosali	Laskutie 1

Kainuu on päässyt mukaan pilottimaakunnaksi Suomen Kuntaliiton koordinoimaan Aukkaat sote- ja maakuntaudistuksen keskiöön -projektiin. Projektissa on mahdollista kehittää asukas- ja asiakasosallistumista tulevissa maakunnissa vuoden 2018 loppuun asti. Kainuun osalta voitaneen seuraavissa valmisteluvaiheissa jatkaa mm. muutosfoorumien edelleenkehittämistä.

Esivalmistelun välittömät kustannukset olivat vuonna 2016 Kainuun liiton kirjanpidossa 67.181 euroa. Esivalmistelun kustannukset vuonna 2017 (1.7.2017 saakka) ovat arviolta 100.000 euroa. Yhteensä esivalmisteluun käytettiin rahaa suuruusluokkana noin 170.000 euroa. Valtiovarainministeriö on maaliskuussa 2017 myöntänyt Kainuun esivalmistelukustannuksiin avustusta 30.999 euroa.

Esivalmistelussa toimivat ulkopuolisina palkattuina henkilöinä 1.9.2016 alkaen kokoaikainen muutosjohtaja sekä 9.1.2017 lukien osa-aikainen asiantuntija eli 1,5 henkilöä 30.6.17 saakka. Välillisesti esivalmisteluissa on ollut mukana työpanosta vähintään 8 htv:n verran maakuntaan siirtyvistä organisaatioista (ei ylintä johtoa).

Valtiovarainministeriö on kirjeellään 3.5.17 ilmoittanut, että Kainuun tuleva väliaikaisen valmistelutoimielimen rahoitus on 310.116 euroa ja alueellisten ICT-tukitoimien rahoitus 72.431 euroa eli kokonaisrahoitus yhteensä 382.547 euroa.

Maakuntaudistuksen esivalmistelussa on syyskaudesta 2016 lukien ollut mukana noin 150 henkilöä. Kun sama valmisteluaineisto on koko ajan toimitettu sekä työryhmien varsinaisille että varajäsenille, on valmistelutieto välittynyt myös vastaavalle määrälle varajäseniä. Kun otetaan huomioon uudistuksen kokonaisuuteen olennaisesti liittyvä sote-osuus ja sen toimintamallien pitkään jatkunut kehittäminen Uusi sairaala –hankkeen työryhmien puitteissa, uuden maakunnan valmisteluun osallistuu suuruusluokkana tässä vaiheessa yhteensä noin 300 henkilöä. Valmistelutieto on muistiodien ja pöytäkirjojen muodossa kaikkien kiinnostuneiden tahojen ja kansalaisten avoimesti seurattavana sote- ja maakuntaudistuksen Kainuun kotisivuilla <http://www.kainuunliitto.fi/alueuudistus>.

Kainuu on monelta osin valtakunnallisen uudistuksen toteuttamisessa edelläkävijämaakunta. Kainutlaatuus perustuu erityisesti hallintokokeilun perustalta syntyneeseen Kainuun soten kehittämistyöhön. Sen avulla erikoissairaanhoido, sosiaalitoimi, perusterveydenhuolto, ympäristöterveydenhuolto, erityishuolto sekä laajat tukipalvelut on yhdistetty samaan kokonaisuuteen. Kainuun valmisteluorganisaation erityispiirteinä on maakuntademokratian näkökulmasta luottamushenkilöiden vahva rooli esivalmistelun johtamisessa. Myös uudistuksen käytännössä toteuttavalla henkilöstöllä on valmistelussa keskeinen asema. Henkilöstöjärjestöillä on esivalmisteluun laaja edustus ohjausryhmätasolta työryhmiin.

Työryhmissä on henkilöstöjärjestöedustuksena 2 jäsentä/työryhmä, muissa kuin henkilöstöasiain

Postiosoite:
Kainuun liitto,
Kauppakatu 1
87100 Kajaani

Laskutusosoite:
Kainuun liitto,
Ostolaskut
PL 401
87070 Kainuu

Sähköposti:
etunimi.sukunimi@kainuu.fi

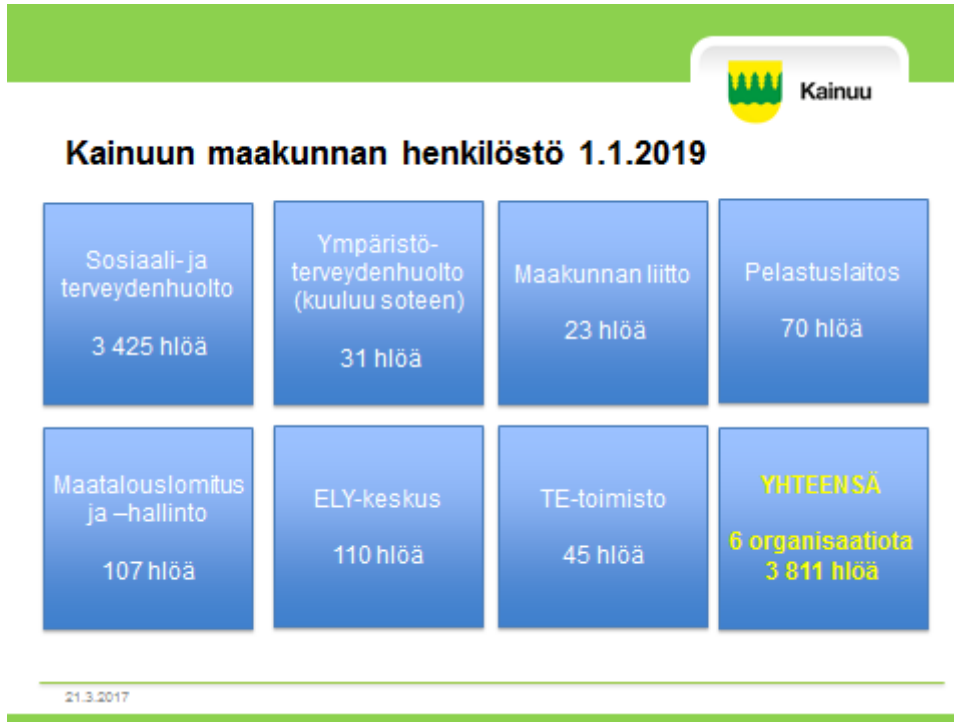
Y-tunnus
2496992-4

Pankki:
Iban:
FI17 8119 9710 0090 04
BIC: DABAFIHH
OVT-tunnus:
003724969924

Internet
www.kainuu.fi

alatyöryhmässä 1 jäsen/alatyöryhmä. Lisäksi on nimetty henkilöstöasioita kootusti yt-lain mukaisesti käsittelevä, pääsopijajärjestöjen ja työnantajatahojen edustajista koottu yhteistoimintaelin. Yksityiskohtaista valmistelua harjoitetaan henkilöstöasiain alatyöryhmässä.

Henkilöstöä on valmisteilla olevan muutoksen piirissä eri organisaatioissa noin 3.800 jakaantuen seuraavasti:

5)Maakuntakonsernin organisaatio ja johtamisjärjestelmä

Eri yhteyksissä on noussut esille tarve jo esivalmisteluvaiheessa pohtia tulevan maakunnan organisaation ja johtamisjärjestelmän muodostamaa kokonaisuutta. Käsitystä organisaatorakenteesta tarvitaan mm. vuoden 2018 talousarvion laadintaan ja sitä koskevaan, valtiovarainministeriön edellyttämään simulointiin valmistautumista varten. Asiakastarvepohjaisten palveluprosessien suunnittelussa tarvitaan myös arviota siitä, millaiseen organisatoriseen ja johtamisjärjestelmää koskevaan kokonaisuuteen prosessit sijoittuvat.

Organisaatorakennetta arvioitaessa voidaan vastata mm. seuraaviin kysymyksiin:

- mitkä ovat uuden maakuntakonsernin ja sen johtamisjärjestelmän valmistelun kantavat ja keskeiset ideat?

(esimerkkejä: järjestäjän ja tuottajan erottaminen, kilpailullisen monituottajamallin ohjaus, selkeät päätösvalta-,ohjaus- ja johtosuhteet kokonaisuuden ja konsernin johtamisen näkökulmasta,

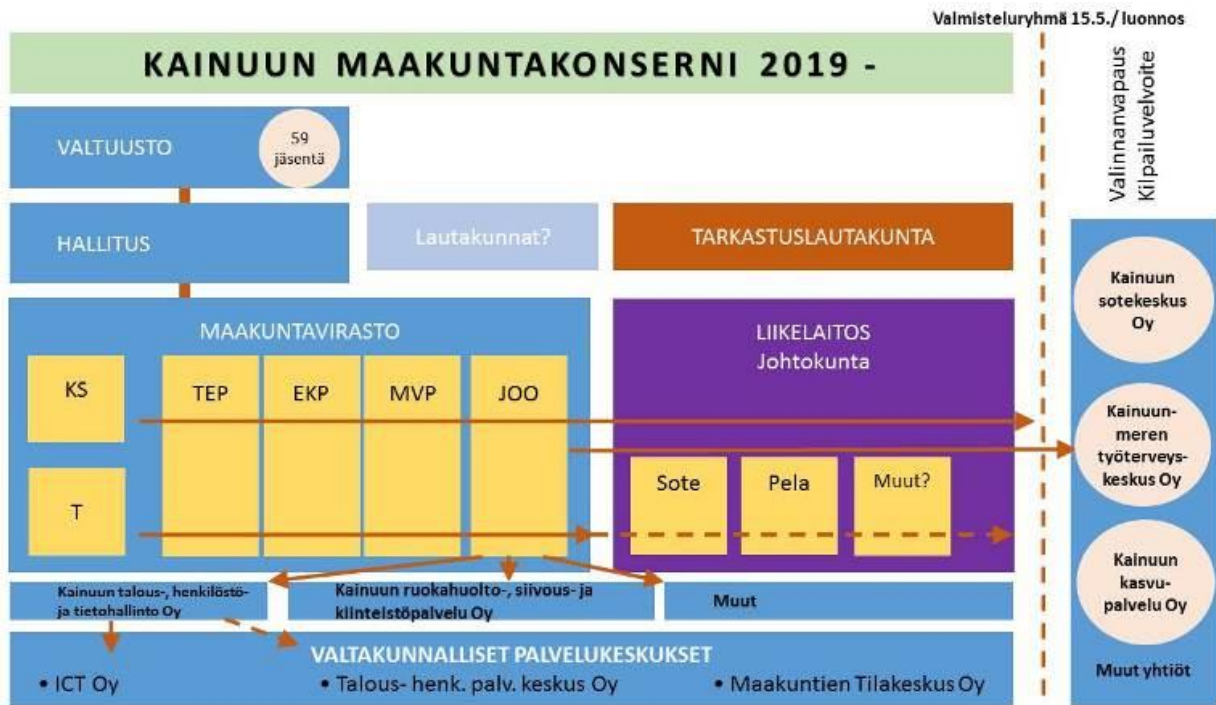

maakuntaitsehallinto ja johdon dualismi, kumppanuuksien ja verkostojen johtaminen, tiedolla johtaminen, palveluprosessien sujuvuus ja asiakastarvevastaavuus, sektorikeskeisyyden ja siiloutumisen vähentäminen, tiimimäisyys ja henkilöstön joustavat toimenkuvat + monityötilat,uusiutumiskyvyn ja elinvoimanedellytysten edistäminen ja mahdollistaminen, matala hierarkia-aste ja delegointi asiakasrajapintaan, digitalisaation ja palvelukanavien hyödyntäminen, asukkaiden/ asiakkaiden osallistaminen yms.)

- miten valitut kantavat ideat otetaan huomioon tavoiteorganisaation suunnittelussa?
- millainen on maakunnan lainmukainen, välttämätön ja hyvin toimiva toimielinrakenne?
- miten toimielinten väliset johtosuhteet ja niiden välinen päätösvalta ja delegointi järjestetään?
- mitä yksiköitä (emo/ tytäryhtiöt,liikelaitokset, tukipalvelu/palvelutuotanto/valinnanvapaus yhtiöt,yhteydet konsernin ulkopuolisiin yhteisöihin, säätiöihin ja laitoksiin jne) kuuluu maakuntakonserniin ja mitkä ovat niiden tehtävät sekä johto- ja ohjaussuhteet?
- miten yhteensovitetaan uuteen maakuntaan fuusioituvien organisaatioiden erilainen luonne ja toimintatavat (mm. asiantuntija/palvelutuotanto, kollegiaalinen/päällikkövirasto päätöksenteko) yhdenmukaiseksi ja tuottavaksi uuden maakunnan organisaatiorakenteeksi ja johtamisjärjestelmäksi?
- muodostetaanko perinteinen toimialapohjainen organisaatio vaivalmistellaanko organisaatio palvelukokonaisuuksittain ja palveluprosesseittain, elämänkaaren mukaan vai edellisten tai jonkin muun yhdistelmänä? (esim. toimialoihin pohjautuvat vastualueet, joissa tulosityksiköt/prosessivastaa- vat koordinoivat asiakaspalvelutarpeeseen perustuvia, eri vastuualueita läpileikkaavia palveluprosesseja)
- miten johtamisen välineiden monipuolinen kokonaisuus strategiat, talousarvio, tiedon arviointi, sopimus- ja omistajaohjaus, johtosäännöt jne) huomioidaan organisaatiorakenteessa ja johtamisjärjestelmässä?
- tarvitaanko maakuntakonsernissa monialaista strategia/kehittämis/viestintäyksikköä ja/tai yhteistä tukipalveluyksikköä?

Alustavan valmistelun perusteella on valmisteltu seuraava pohjaluonnos:

KAINUUN MAAKUNTAKONSERNI (VALMISTELURYHMÄN LUONNOS 15.5.2017)

KS = KEHITTÄMIS- JA SUUNNITTELUYKSIKKÖ

- maakunnan/konsernin strategia, toimintasuunnittelu, maakuntaohjelma
 - huom. Maankäyttö- ja rakennuslain aiemmin määrittelemä maakuntasuunnitelma on jatkossa osa maakuntastrategiaa (=alueiden käytön pitkän aikavälin tavoitteet / tavoitteellinen aluerakenne)
- palvelulupaus (järjestämissuunnitelmat)
- konsernin toimintojen/palvelujen kehittäminen;
 - maakunnan HYTE
 - ennakoitukokonaisuus
 - turvallisuus ja varautuminen
 - omat kehittämishankkeet

Yhteys palvelukokonaisuuksiin: suunnittelu- ja kehittäminen kattaa kaikki maakuntakonsernin tehtäväalueet ja alueiden kehittämisen osalta aluekehitysviranomaisen tehtäväalueen (ohjelmat, kumppanuus ...); KS vastaa valtion ja maakunnan toiminnallisten ja talous (JTS) -neuvottelujen valmistelusta.

T = KONSERNIN SISÄISET TUKIPALVELUT

- yleiset hallintopalvelut, johtamisjärjestelmän tuki
- konsernitalous/suunnittelu, seuranta,
- rahoitussuunnittelu/sisäinen, rahoitushankinta
- viestintä ja maakunnan markkinointi (maakuntakuva, maine)
- kirjaamo, arkistointi, rekisterit
- sv + rh, työturvallisuus
- mahdollinen maksatustoiminto/ rr + maksajavirastomaksatus
- takaisinperintä
- henkilöstöhallinto
- tietohallinnon ja -tekniikan tuki, tietoturvallisuus

TEP = TYÖVOIMA- JA ELINKEINOPALVELUT

- työvoima- ja yrityspalvelut (Kasvupalvelut); TF, Kehpa
- rakennerahastot/välittävän viranomaisen tehtävät
- maaseutuohjelman hallinnointi
- maatalouden hanke- ja yritystuet
- maatalouden rakennetuet + Neuvo 2020
- elinkeinokalatalouden edistäminen ?
- maahanmuuttopalvelut / kotouttaminen

Palvelukokonaisuudet: Alueiden kehittämispalvelut, maaseudun kehittämispalvelut, kasvupalvelut, maahanmuuttajapalvelut

EKP = ELINTARVIKETUOTANNON JA-KAUPAN TUKI-, HUOLTO- JA VALVONTAPALVELUT

- maataloustukihallinto (ELYstä, kunnista)
- tukivalvonnat (ELYstä)
- ympäristöterveyden palvelut lukuun ottamatta vesivalvontaa (sote-kuntayhtymästä)
- AVIsta ympäristöterveyden ja alkoholihallinnon tehtävät
- Eviran ja Tukesin valvonnat (ELYstä)
- lomituspalvelut (kunnista)

Palvelukokonaisuudet: Maatalous- ja elintarviketuotannon palvelut, ympäristöterveyden palvelut

MVP = MAAN- JA VEDENKÄYTÖN PALVELUT

- nykyisen työryhmä 4:n kattamat tehtäväalueet
- alueidenkäytön tehtävät: maakuntakaavoitus, muun kaavoituksen edistäminen jne.
- liikennetehtävät (=alueellinen liikenneviranomaisen)
- vesienhoidon tehtävät; hankkeiden tukirahoitus
- vesihuollon tehtävät; pinta-, pohja-, talousvesien seuranta/valvonta; vesihuoltohankkeiden tukirahoitus
- ympäristön yleinen seurantatehtävä; maakunnan ympäristön tilatiedon ylläpito
- luonnonsuojelun edistämistehtävät
- vesitaloustehtävät; alan hankkeiden tukirahoitus
- valtakunnallinen patoturvallisuusviranomaisen tehtävä
- kalatalouden edellytysten kehittäminen ?

Palvelukokonaisuudet: Alueiden käytön palvelut, vesien ja merenhoidon palvelut, vesi- ja kalatalouden palvelut, luonnonsuojelun palvelut, liikennepalvelut.

JOO = JÄRJESTÄMINEN JA OMISTAJAOHJAUS

- sote-järjestäminen sekä sen hallinnointi, ohjaus, seuranta ja valvonta
- pela-järjestäminen
- kasvupalvelut -järjestäminen
- omistajaohjaus (konsernin omistajaohjauspolitiikan mukaisesti): liikelaitos, omistus-/osaomistusyhtiöt

LIIKELAITOKSET JA YHTIÖT

Palvelukokonaisuudet (tuottaminen): Sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut, pelastus- ja turvallisuuspalvelut, kasvupalvelut?

-Maakuntakonsernissa on 1-2 liikelaitosta sosiaali- ja terveyspalvelujen, pelastuspalvelujen ja muiden palvelujen toimialoille.

-Konsernin yhtiörakenne:

1) Valinnanvapauden ja kilpailuvelvoitteen sektorilla

Kainuun sotekeskus Oy, Kainuunmeren työterveyskeskus Oy, Kainuun kasvupalvelu Oy, muut

Postiosoite:
Kainuun liitto,
Kauppakatu 1
87100 Kajaani

Laskutusosoite:
Kainuun liitto,
Ostolaskut
PL 401
87070 Kainuu

Sähköposti:
etunimi.sukunimi@kainuu.fi

Y-tunnus
2496992-4

Pankki:
Iban:
FI17 8119 9710 0090 04
BIC: DABAFIHH
OVT-tunnus:
003724969924

Internet
www.kainuu.fi

mahdolliset yhtiöt

2) Järjestämisen ja omistajaohjauksen sektorilla

Kainuun ruokahuolto-, siivous- ja kiinteistöpalvelu Oy
(potentiaalinen maakunnan ja kuntien yhteisomistus)

Kainuun talous-, henkilöstö- ja tietohallinto Oy
(potentiaalinen maakunnan ja kuntien yhteisomistus)

Muut mahdolliset yhtiöt

Toimielinrakenne:

-maakuntavaaleilla valittava 59-jäseninen maakuntavaltuusto, joka vastaa maakunnan strategiasta, toiminnan ja talouden kehyksistä sekä palvelujen järjestämisen ja tuotannon puitteista

-maakuntavaltuuston valitsema maakuntahallitus vastaa maakunnan talouden, hallinnon ja toiminnan johtamiseen liittyvistä operationaalisista asioista

-tarkastuslautakunta on lakisääteinen toimielin, jonka tehtävänä on maakunnan toiminnan ja talouden seuranta

-muuta toimielimiä voivat maakunnan harkinnan mukaan olla esim. sote-lautakunta, lakisääteisesti on välttämätöntä joka tapauksessa perustaa yksilöasiain jaosto

Konserniorganisaation pohjaluonnoksesta on pyydetty eri valmistelutoimielinten kommentteja ja sitä on käsitelty alustavasti ohjausryhmässä 19.5.17. Evästysten pohjalta valmistelu jatkuu niin, että ohjausryhmä tulee kokouksessaan 19.6. vahvistamaan väliaikaishallintovaiheen valmistelussa noudatettavan organisaatorakenteen.

Johtamisjärjestelmän valmistelu on vielä alkuvaiheessa. Perustana johtamisjärjestelmälle on maakunnalle jäsenyvä organisaatorakenne. Johtamisjärjestelmästä on käytävä selkeästi ilmi eri toimialat, niiden koko (henkilöstömäärä, budjetin loppusumma), sisältö ja roolit, vastuut, velvoitteet ja rajat, palveluprosessien kohdentuminen ja johtaminen. Yhtenä vaihtoehtona voisivat esim. toimialoihin pohjautuvat vastuualueet, joissa tulosityksiköt/prosessivastaavat koordinoivat **asiakaspalvelutarpeeseen** perustuvia, eri vastuualueita läpileikkaavia palveluprosesseja. Hierarkisuuden ja tasojen vähentäminen ja toimintojen sujuvuuden varmistaminen ovat avainasemassa tiimimäisen työskentelyn edellytysten luomisen ohella.

6)Palvelujen ja resurssien suunnittelun yleiset lähtökohdat ja valmistelun linjaukset

Keskeinen esivalmistelua ohjaava ydinkysymys on ollut:

KUINKA ORGANISAATIOIDEN, TEHTÄVIEN, PALVELUJEN JA HENKILÖSTÖN KOONTI JA UUDEN KEHITTÄMINEN VALMISTELLAAN NIIN, ETTÄ MUODOSTUVA MAAKUNTA PARANTAA ASUKKAIDEN/ASIAKKAIDEN NÄKÖKULMASTA PALVELUJEN SUJUVUUTTA JA ALUEEN ELINVOIMAA ?

Työryhmille annettiin tehtäväksi kartoittaa 30.11.16 mennessä **toimialansa palvelujen, toiminnan ja voimavarojen nykytila ja –ympäristö**. Valmistelussa hyödynnettiin resurssikartoituslomakkeita. Työryhmien tuli lisäksi ottaa kantaa 31.12.16 mennessä lakiluonnoksen mukaisesti muodostuvaan tehtävien, palvelujen ja toimintatapojen kokonaisuuteen. Työryhmät laativat syksyn 2016 valmistelusta väliraportit 4.1.17 mennessä (valmisteluryhmän käsittely 9.1.17 ja ohjausryhmän 23.1.17).

Erityistä keskustelua työryhmävalmisteluun liittyen on noussut tehtäväkokonaisuuksien rajapinnoista, keskitetysti ja ylimaakunnallisesti tuotettujen aluehallintopalvelujen tulevasta järjestämisestä, nykytilaan liittyvien resurssitietojen saatavuudesta sekä tukipalvelujen ja yrityspalvelujen tulevasta järjestämisestä ja palvelukeskusyhtiöiden valmistelun maakunnallisista vaikutuksista. Myös tulevan maakuntastrategian ja sen prosessin luonne, suhde maakuntaohjelmavalmisteluun ja aluekehittämistehtävien vaakatasoinen yhteistyö ja jäsentymisen monialaisessa työryhmävalmistelussa ovat keskusteluttaneet. Pohdintoja ovat aiheuttaneet myös sosiaali- ja terveydenhuollon valinnanvapauslainsäädännön käytännön vaikutukset. Maakunnan järjestämistehtävä ja palvelu/liikelaitoksen rooli sekä maakuntien rahoituslain ja aluekehitys- ja kasvupalvelulakiluonnosten vaikutukset ovat myös keskusteluttaneet eri valmistelutoimijoita.

Uudistuksen valmistelua ja yhteensovittamista ohjaavaa valmisteluryhmää ovat työllistäneet erityisesti esivalmistelun organisointi, projekti- ja viestintäsuunnittelu, lakiluonnoslausuntojen valmistelu, työryhmävalmistelun ohjeistus, muutosfoorumin toimintatavat, maakunnallisen valmistelun tilannekuvan ylläpito sekä yhteyksien ja tietojen koordinointi valtakunnalliseen valmisteluun. Valmisteluryhmä on paneutunut myös johtamisjärjestelmän, konsernirakenteen ja valtio-maakunta –suhteen neuvottelumenettelyn valmisteluun sekä arvioinut ja laatinut esityksiä väliaikaishallintovaiheen resursoinniksi ja työohjelmoinniksi. Myös sote-valinnanvapauden pilotointia koskeva aloite tehtiin Kainuun soten yhtymähallitukselle.

Ohjausryhmä teki kokouksessaan 23.1.17 seuraavia linjauksia työryhmien jatkovalmisteluun:

- Kainuun oman maakunnallisen tukipalveluyhtiön perustamisen edellytykset selvitettävä (huomioon valtakunnallisten palvelukeskusyhtiöiden vaikutus, Kainuun kuntien tuottamat palvelut ja Pohjois-Suomen yhteistyö (ICT))
- Valinnanvapauslainsäädännön käytännön vaikutukset sote-palvelujen järjestämiseen ja tuottamiseen sekä niiden organisoimiseen on selvitettävä
- Kainuun sotessa tehty iso muutos- ja kehittämistyö on yhdistettävä uuden maakunnan valmisteluun (Uusi sairaala-hankkeen kehittämistyö yhteensovittettava ja jatkojalostettava sote- ja maakuntaudistuksen yhteydessä)
- Laadittava ehdotukset Pohjois-Suomen yhteistoiminta-alueen yhteistyösopimukseen sisällytettävistä asioista sote-vastuualueen osalta
- Arvioitava kasvupalvelujen järjestämis- ja tuottamismallin vaikutukset Kainuussa
- Yhteiset asiakkuudet esiin pirstaloitunutta tehtäväkenttää kokoavina linjauksina.
- Valmistelussa huomioon elinkeinonharjoittajien kehittämisen kokonaisvaltainen tarkastelu.
- Laadittava ehdotukset tehtävistä, jotka edellyttävät maakuntien välistä sopimista tulevia tehtäväjärjestelyjä varten (esim. alueellinen alkoholihallinto, ympäristöterveydenhuolto, liikenneasiat jne)
- Avoinna olevien tehtäväkokonaisuuksien, erityisesti liikenne- ja infratehtävien osalta, jäsennetään Kainuun tavoitela keskitetysti järjestetyt tehtävät ja Pohjois-Suomen yhteistyö huomioiden
- Valmisteltava ehdotukset uuden maakunnan suunnittelu- ja strategiakokonaisuudeksi huomioiden myös käynnistyvän muutosfoorumien toiminta strategioiden laadinnan tukena.
- Selvitettävä viestinnän ratkaisujen tavoitela Kainuun kannalta. Jäsennettävä, millainen on uuden maakunnan tehokas ja osallistava viestintä

Työryhmät ovat valmistelleet toimialaltaan luonnoksia uudessa maakunnassa käyttöönotettaviksi palvelukokonaisuuksiksi. Tarkoituksena on ollut muodostaa asiakasnäkökulmasta **alustava** yhteinen näkemys toimialan palveluista ja palveluiden tuottamisen prosesseista ja niihin sitoutuvista voimavaroista (henkilöstö, toimitilat, varusteet, yhteistyötarpeet jne.) uudessa maakunnassa. Maakunnan toiminta koostuu organisaation suorittamista tehtävistä sekä järjestämistä ja tuottamista palveluista. Ensin suunnitellaan lakiluonnokset huomioiden uuden maakunnan toiminta ja vasta sen jälkeen sille edellytyksiä luova hallinto. Tavoitteena on sujuva ja asiakkaan tarvetta vastaava palvelu, joka tuotetaan toiminnan ja kustannusten kannalta tehokkaasti.

Lakiluonnosten keskeneräisyydestä huolimatta valmistelussa on pyritty etenemään vallitsevien hyvien käytäntöjen pohjalta ja luomaan mahdollisimman hyvä valmius valmistelun tarkentumiselle

väliiäkaishallintovaihetta varten.

Valmistelun tukemiseksi on laadittu palvelujen ja resurssien suunnittelua varten sähköinen kysely. Sen ohjeen mukaan uuden Kainuun maakunnan palvelujen ja resurssien suunnittelu perustuu ohjausryhmän 10.10.2016 hyväksymälle muutosvisiolle. Visio korostaa valmistelun suuntaamista asukkaiden palveluihin ja maakunnan elinvoiman kehittämiseen vaikuttavalla ja uutta luovalla tavalla kainuulaisten erityispiirteiden pohjalta. Uusia toimintatapoja edellytetään otettavan aktiivisesti käyttöön.

Palveluja tarkastellaan asukkaiden tarpeiden mukaisina kokonaisuuksina (**ks. Maakunnan palvelukokonaisuudet**). Palvelukokonaisuus muodostaa yhteisen nimittäjän toimialaa yhdistäville erillisille asiakaspalveluille.

The diagram shows the structure of municipal services, categorized into three main groups: Yritykset (Businesses), Kansalaiset (Citizens), and Viranomaiset & kumpanit (Authorities & Partners). Each group has a list of specific services.

Yritykset	Kansalaiset	Viranomaiset & kumpanit
Kasvupalvelut	Sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut	Alueiden kehittämispalvelut
Maatalous- ja elintarviketuotannon palvelut	Pelastus- ja turvallisuuspalvelut	Maaseudun kehittämispalvelut
Ympäristöterveyden palvelut	Kotoutumispalvelut	Alueidenkäytön palvelut
Vesi- ja kalatalouden palvelut	Vesien ja merenhoidon palvelut	Joukkoliikennepalvelut
(Kunnan ympäristönsuojelun palvelut)	(Kunnan rakennusvalvonnan palvelut)	Luonnonsuojelun palvelut

SOTE- JA MAAKUNTAUDISTUS 3 16.2.2017 Pekka Häkkinen

Valmistelussa hyödynnetään organisaatorajat häivyttäen aiemmin laadittuja nykytilakuvauksia ja resurssikartoituksia. Toimialojen rajat yhteensovitetaan niin, ettei synny asiakkaan näkökulmasta aukkoja tai rajoja asiakaspalveluihin. Palveluiden pääkohderyhminä ovat kansalaiset, yritykset ja viranomaiset ym. kumpanit.

Palvelukokonaisuuksien osana valmistellaan yksittäiset, asiakkaille (sisäisesti tai ulkoisesti) tuotettavat palvelut, niiden prosessit ja resurssit. Tavoitteena on sujuva ja asiakkaan tarvetta vastaava palvelu, joka tuotetaan toiminnan ja kustannusten kannalta tehokkaasti. Palvelun prosessi kuvaa, millaisten vaiheiden kautta palvelu tuotetaan asiakkaalle. **Tavoiteltava asiakaspalvelun tulos määrittää tarvittavat prosessit ja niille mitoitettavat resurssit.**

Postiosoite:
Kainuun liitto,
Kauppakatu 1
87100 Kajaani

Laskutusosoite:
Kainuun liitto,
Ostolaskut
PL 401
87070 Kainuu

Sähköposti:
etunimi.sukunimi@kainuu.fi

Y-tunnus
2496992-4

Pankki:
Iban:
FI17 8119 9710 0090 04
BIC: DABAFIHH
OVT-tunnus:
003724969924

Internet
www.kainuu.fi

Palveluprosessilla vähennetään nykyisessä toiminnassa esiintyviä haittoja ja päällekkäisyyksiä sekä otetaan käyttöön olevia hyviä käytäntöjä ja uusia toimintatapoja ja menetelmiä. Kyseessä ei siten ole olevien palvelujen koonti, vaan uutta rakentava kehittäminen. Ensin suunnitellaan asiakaspalvelut ja vasta sitten mitoitetaan niille resurssit.

Kun arvioidaan, millaisia resursseja ja missä määrin tarvitaan palveluprosessin toteuttamiseksi, olennaisin seikka on pohtia, tuottaako valmisteltu palvelu ja miten asiakkaan kannalta tavoiteltavan tuloksen. Nykytilan pohjalta on arvioitava, millaisia välttämättömiä muutoksia tarvitaan, jotta tulos saavutetaan. kokonaisuudessa on otettava huomioon mm. eri toimijoiden yhteistyön, sähköistämisen ja muiden uusien toimintatapojen sekä palvelukanavien vaikutus.

Maakunnan palvelut tuotetaan eri palvelukanavissa. Palvelukanavina (**ks. Julkisten palveluiden palvelukanavat**) otetaan huomioon sähköinen palvelu, asiakasneuvonta ja käyntiasiointi. Valmistelussa määritetään palvelukanavien tavoitetilä 1.1.2019 eli millä tavoin niiden tulee toimia ja olla käytettävissä tuona ajankohtana. Tuottavuuden parantamiseksi uutuuksien, digitaalisuuden ja yhteistyön mahdollisuudet on syytä käyttää suunnittelussa mahdollisimman täysimääräisesti hyväksi.

Julkisten palveluiden palvelukanavat

<h3>Sähköinen palvelu</h3> <p>Palvelunäkymät</p> <ul style="list-style-type: none">- sähköinen asiointi- beta.suomi.fi/kansalaiselle- beta.suomi.fi/yritykselle- beta.suomi.fi/viranomaiselle <p>Viranomaisten sähköiset palvelut</p> <ul style="list-style-type: none">- informaatiopalvelut- sähköinen asiointi	<h3>Asiakasneuvonta</h3> <p>Kansalaisneuvonta</p> <ul style="list-style-type: none">- yleisneuvonta julkisiin palveluihin <p>Valtakunnalliset sektori-kohtaiset asiantuntija- ja neuvontapalvelut</p> <p>Organisaatiokohtainen asiantuntija- ja neuvontapalvelu</p>	<h3>Käyntiasiointi</h3> <p>Viranomaisten toimipaikat</p> <ul style="list-style-type: none">- asioiden vireillepano- asiantuntijan antama palvelu <p>Yhteispalvelupisteet</p> <ul style="list-style-type: none">- asiakaspalvelut- asiantuntijapalvelu etä-palveluna tai paikanpäällä
---	---	--

7) Toimialakohtainen palvelujen ja resurssien suunnittelu työryhmittäin

Työryhmäraporteissa on kuvattu tiiviisti toimialan palvelujen, tehtävien ja voimavarojen nykytila ja toimintaympäristö käyttäen hyväksi väliraportin ja resurssikartoituslomakkeen tietoja (=lähtökohtana uudeksi maakunnaksi fuusioituvien erillisorganisaatioiden yhteisesti muodostama kokonaisuus)

Raportoinnin tarkoituksena on selvittää palvelujen ja resurssien suunnittelun tuloksena muodostuva uuden maakunnan toiminnallinen ja taloudellinen kokonaisuus (=palvelukokonaisuudet, niiden muodostamat palvelut ja prosessit, prosesseihin sitoutuvat henkilöstömenot, muut toimintamenot, kokonaismenot ja yhteistoimintatarve) hyödyntäen käytössä olevaa suunnittelulomaketta. Henkilöstötarve ilmoitetaan palveluprosessille kohdentuvana htv-arviona.

Raportoinnissa on olennaista eritellä, mikä palveluissa, tehtävissä ja resursseissa muuttuu erillisorganisaatioiden koostamaan nykytilaan nähden, kun siirrytään uuteen ja yhteiseen maakuntaan. Palveluprosesseja suunniteltaessa, olennaisin seikka on analysoida, tuottaako valmisteltu palvelu ja miten asiakkaan kannalta tavoiteltavan tuloksen. Siksi nykytilan pohjalta on keskeistä raportoinnissa arvioida, millaisia välttämättömiä muutoksia tarvitaan, jotta tulos saavutetaan tavoitetilassa eli uudessa maakunnassa.

Yhteenvetona tuotetaan johtopäätökset ja esitykset jatkovalmisteluksi ja toimenpiteiksi väliaikaishallintovaiheelle 1.7.17-1.3.18 esivalmistelun projektisuunnitelman tehtäväluettelon C-kohdan perusteella.

8) Esivalmistelun tavoitteiden mittareiden ja saadun kyselypalautteen arviointi

Postiosoite:
Kainuun liitto,
Kauppakatu 1
87100 Kajaani

Laskutusosoite:
Kainuun liitto,
Ostolaskut
PL 401
87070 Kainuu

Sähköposti:
etunimi.sukunimi@kainuu.fi

Y-tunnus
2496992-4

Pankki:
Iban:
FI17 8119 9710 0090 04
BIC: DABAFIHH
OVT-tunnus:
003724969924

Internet
www.kainuu.fi

Projektisuunnitelmassa on esivalmistelun tavoitteille asetettu seuraavat mittarit:

- Toimenpide-esitysten valmisteluaste väliaikaishallintovaiheen pohjaksi (=työryhmät ottavat kantaa raportoinnissaan siihen, millaiset edellytykset ja valmiudet niillä on toimenpide-esitystensä perusteella siirtyä väliaikaishallinnon valmisteluun 1.7.17 lukien)
- Kohderyhmäpalaute muutosviestinnästä (=viestintäryhmä hankkii ja raportoi palautteen)
- Palaute osallistamisen ja vuorovaikutuksen kattavuudesta (=viestintäryhmä ja muutosfoorumin asiantuntija hankkivat ja raportoivat palautteen)
- Arvioinnit muutosprosessin ohjautumisesta (=työryhmä arvioi niitä tekijöitä, jotka ovat edistäneet ja hidastaneet muutosprosessia)

Projektisuunnitelmassa on edellytetty myös selvitysten tuottamista

- o asiakkaiden ja sidosryhmien odotuksista koskien tulevan maakunnan toimintamallia, tehtäviä ja palveluita (=työryhmien erilliset kyselyt pääasiakasryhmille, eri sidosryhmien asiantuntija- ja palautekuulemiset työryhmissä, työryhmien saama valmistelupalaute muutosfoorumin muutosinfojen työpajoissa ja sähköisen palvelun osalta)
- o muut ohjaus- tai valmisteluryhmän mahdollisesti päättämät selvitykset (=lakiluonnoksista annetut lausunnot, ohjausryhmän 23.1.17 väliraportoinnin perusteella antamat jatkovalmistelulinjaukset)

Arvioinnit ja palutteen käsittely suoritetaan loppuraportointiprosessin yhteydessä (ks. kohta 10).

9) Uuden Kainuun maakunnan palvelujen, tehtävien, toiminnan ja voimavarojen kokonaiskuva

-koostetaan toimialakohtaisten työryhmäraporttien ja muutostiimin yms. käsittelyjen avulla

10) Loppuraportoinnin käsittelyaikataulu

Loppuraporttiluonnosten palautus: 19.5.17 mennessä

Viimeistellyt loppuraportit (muutostiimin käsittely 24.5. klo 9-12) esivalmistelun päätöksentekoa varten: 24.5.17 mennessä

Valmisteluryhmä 5.6.16 klo 14 (työryhmien sihteerit mukana)

Esivalmistelun yhteenvetoseminaari: 6.6.17 klo 12-16 (valmisteluryhmä+työryhmät)

Ohjausryhmän käsittely: 19.6.17 klo 14